

Posudek konzultanta

na diplomovou práci

Diplomant: **Václav Strouhal**

Téma diplomové práce: **Výživné**

Předložená diplomová práce je zpracována v rozsahu 57 stran vlastního textu. Po formální stránce je tedy rozsah práce vyhovující. Součástí práce je seznam odborné literatury, z něhož je zřejmé, že diplomant pracoval s více než desítkou odborných publikací či odborných článků. Také to je po formální stránce plně dostačující ke splnění požadavků, které jsou na diplomové práce kladeny. Drobnou výtku lze mít pouze ohledně podoby zvolených citací. Ne vždy totiž autor uvedená díla cituje přesně (Antalová, Nová, H. - Těžká, O.), avšak jde pouze o drobné nepřesnosti, proto nejde o výtku zásadní. Počet slov na normostranu odpovídá běžnému standardu.

Práce tedy po formální stránce splňuje veškeré požadavky na diplomové práce kladené.

Pokud jde o systematiku, autor práci rozčlenil do deseti kapitol.

V úvodu autor vhodně formuluje cíle, kterých chce při psaní práce dosáhnout. Jde mu o zachycení úpravy výživného de lege lata, kterou chce v závěru kriticky zhodnotit. Nechce se vyhnout ani návrhům de lege ferenda. Tento metodologický postup je plně v souladu s požadavky kladenými na diplomové práce a níže tudíž přísluší posoudit, zda autor stanovených cílů dosáhl.

Kapitola o výživném obecně se omezuje na výklad pojmu výživné, na smysly, v nichž je používán a na druhy výživného upravené v právním řádu České republiky. Autor si správně všímá, že výraz „výživné“ bývá používán ve vícero významech. Při ústní obhajobě práce by se měl autor zaměřit na zodpovězení otázky, v kolika významech se tento pojem používá. Autor, cituje dílo H. Nové a O. Těžké, nejprve uvádí, že tento výraz bývá používán „ve dvojím významu“, v následujícím textu však uvádí použití ve třech významech. Autor mohl do této úvodní kapitoly rovněž začlenit alespoň stručný historický exkurz o výživném.

Těžištěm práce je kapitola navazující (třetí), která pojednává o vyživovací povinnosti rodičů vůči dítěti. V rámci kapitoly volí autor vhodnou systematiku výkladu; nejprve pojedná o subjektech, poté o způsobu plnění, o rozsahu poskytovaného výživného a nakonec o vzniku a zániku vyživovací povinnosti. Všímá si také odlišností, které přináší situace, když se dítě nachází v ústavní výchově.

Kladně lze hodnotit především to, že tato kapitola je zpracována nejpodrobněji, což dokládá autorovo správné vědomí o zásadním společenském významu tohoto druhu vyživovací povinnosti. Autorovi lze vytknout drobnou nepřesnost v citovaném textu. Na straně 10 uvádí citaci z díla H. Nové a O. Těžké, že rodič je „osoba, která má postavení rodiče právního řádu“. Aniž bychom se chtěli s autorem pouštět do hlubší polemiky v teoretickoprávní rovině, domníváme se, že „rodičem právního řádu“ není jednotlivá fyzická osoba, nýbrž nanejvýše, a to ještě alegoricky vyjádřeno, stát (srov. např. Eliáš, K.: Stát a občanský zákoník. In Právní rozhledy č. 3/2008, s. 83). Uvedené nepřesnosti zbytečně snižují úroveň práce, byť je zřejmé, že správný text má být „rodič podle právního řádu.“ Kladně lze nicméně hodnotit, že autor si je vědom rozdílu mezi otcovstvím biologickým a právním, když přesně vymezuje, který muž se považuje za otce dítěte podle práva, a na tuto skutečnost pak navazují jeho povinnosti stran výživného. Správně též rozlišuje, že odlišně přistupuje zákon k dítěti nezletilému a odlišně k dítěti zletilému. Zcela správně si autor všímá také provázanosti problematiky výživného s právní úpravou existenčního a životního minima, neopomíjí ani praktickou stránku této věci, když správně uvádí příslušnou částku stanovenou podle těchto předpisů. Celá kapitola podává přehledný a ucelený obraz o problematice výživného poskytovaného dítěti jeho rodiči. Je nutno zdůraznit, že autor vhodně pracuje s judikaturou nejen soudů obecných, ale vědom si ústavněprávní roviny ochrany dítěte, uvádí také relevantní rozhodnutí ústavního soudu (např. na straně 22).

V další kapitole je rozebírána vyživovací povinnost dítěte vůči rodičům, a to systematicky stejným způsobem, jako je tomu v kapitole předcházející.

Totéž platí též o dalších kapitolách (tj. vyživovací povinnost mezi ostatními příbuznými; vyživovací povinnost mezi manžely a mezi partnery; mezi rozvedenými manžely a vyživovací povinnost po zrušení partnerského soužití; příspěvek na výživu a úhradu některých nákladů neprovdané matce). Autor si správně všímá úpravy vyživovací povinnosti mezi registrovanými partnery, jako relativně nového institutu. Všechny tyto kapitoly sledují již výše naznačenou systematiku, která byla hodnocena kladně již výše. Dále lze kladně hodnotit, že autor si všímá také odlišností v § 95 odst. 1 a 2 zákona o rodině, což mnohdy činí problémy i v praxi.

Výklad platného práva je ukončen devátou kapitolou, v níž je pojednáno o společných ustanovení o výživném. Na straně 59 se diplomant vyjadřuje ke splatnosti výživného, a to konkrétně k formulaci „na měsíc dopředu“. Čtenář je zde formou odkazu odkázán na komentář (Holub, M., Nová H., Sladká Hyklová, J.: Zákon o rodině ...). Jaký je vlastní názor diplomanta na výklad ustanovení § 97 odst. 1 zákona o rodině. K této problematice by se mohl vyjádřit při ústní obhajobě práce.

V závěru práce autor hodnotí právní úpravu *de lege lata*, kterou zkoumal. Zde si správně všímá i některých problematických aspektů spojených se zákonem o registrovaném partnerství. Autor mohl v rámci závěrečného shrnutí připojit alespoň drobnou úvahu *de lege ferenda*, resp. drobnou zmínku o právní úpravě této problematiky v návrhu nového občanského zákoníku.

Při ústní obhajobě by diplomant mohl objasnit, kromě výše uvedené

problematiky mnohoznačnosti slova „výživné“, zda současnou podobu časově neomezené možnosti domáhat se po bývalém manželu výživného považuje v současných sociálních a hospodářských souvislostech za opodstatněnou.

Závěrem lze konstatovat, že předložená diplomová práce splňuje jak po stránce obsahové, tak po stránce formální požadavky kladené na tento druh prací, a proto doporučuji její přijetí k ústní obhajobě.

V Praze dne 3. května 2008

JUDr. Dita Melicharová, Ph.D.
konzultant